

30

سونه تیڼ پیغه مبهری

صلى الله
عليه
وسلم

بو چاوانیا سهره ده ریکرنا دگه ل هه قزینین

به رهه فکرن

بیگهس اسماعیل عمر

30 سوننه تین پیغہ مہری ﷺ

بۆ چه وانیا سهره ده ریکرنا دگهل
هه قزینی

به رهه فکرن و وه رگی پاران
بیگهس اسماعیل عمر

مزگهفت

www.mzgaft.com

بهره‌فكرن: بئكه‌س إسماعيل عمر.

ديزايينا ناقه‌روكئ: سندي مهدي موسى.

ديزايينا بهرگئ: ژئگر سئته‌ئ.

ژ بهرهمئئ: سائتئ مزگه‌فت www.mzgaft.com

پیشہ کی

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين نبينا محمد، وعلى آله، وأصحابه أجمعين أما بعد:

خوانده قانی به ریز بزانه خودی من و ته راسته ری بکت بو یا نه و
حه ژئی دکه تن و ژئی پازی، کو ئیسلامی گه لک گرنگیا دایه
چه وانیا سهرده ریکرنا دروست دگه ل هه ژئینی، و ژ نیشانی
که سایه تیا زه لامی موسلمانی دروست نه وه بزانی سهرده ریه کا
دروست و گونجای دگه ل هه ژئینا خو بکت، ژ لایی دلوقانی و
قیانی و هاریکاری، و نه ها نه هه یه بنیاتی به خته وه ریا خیزانی،
له و ما خودی ته عالا گوتییه: {وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً} [سُورَةُ الرُّومِ: ۲۱]
ئانکو: و ژ نیشانی مه زنی و شیانا وییه کو خودی هر ژ نفشی
هه وه ب خو - گه لی زه لامان - ژن بو هه وه ئافراندن؛ دا دلین هه وه
ل نک وان ئارام و ئاکنجی بین، و قیان و دلوقانی کره د ناقبه را
هه وه دا،

له و ما پیئتقییه ئافره تا موسلمان نه گه ر ژیانه کا خوش و به خته وه ر
بقییت نه وه هه ژئینی خو ل سهر بنیاتی دینداری و ره وشتی

ههلبزیریت، چونکی چ تشت ناخی ئافره تی ئارام ناکهت، و ژيانا وئ شاد و بهخته وهر ناکهت، ژبلی ههبوونا ههڤژینه کئ دیندار و خودان پهوشته کئ باش، بشیت پاراستنا دونیا و ئاخره تا وئ بکهت.

به لئ هه ژبیه بهیته دیار کرن کو ئه ڤه بو که سئ ژ راستا دیندار و راسته ری، نه هه ما بنتئ سهرڤه بیا وی هوسا بیت، به لکی دقیت دیندارییا وی تشته کئ کرداریی (عملي) بیت، چونکی بین هه ین سه روبه ری وان تشته که، و پهوشتی وان تشته کئ دییه، و ئه قین هه نئ دقین ژ خودئ بترسن، و پهوشت و ڤه شار تیا خو وه کی سهرڤه بیا خو لئ بکهن، و بیروباوهر و په رستن و پهوشتی وان ل دویڤ قورئانی و سوننه تی بیت، و پیغه مبه ری خودئ ﷺ بو خو بکه نه چاقلیکه ر، هه ر وه کی خودئ ته عالا گو تیبیه: {لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ} [سُورَةُ الْأَحْزَابِ: ۲۱] ئانکو: ب راستی بو هه وه - گه لی خودان باوهران - د گو تن و کریار و سه روبه ری پیغه مبه ری خودئ دا ﷺ چاقلیکر نه کا باش هه بوویه هوین چاڤ لئ بکه ن.

ژبه ر هندی هه ژبیه زهلامی دیندار و راسته ری ئه فان سوننه تین پیغه مبهری ﷺ دگه هه قزینا خو بجه بینت، و بزانت کو بقی چه ندی دی ثیان و دلوقانی و بهخته وهرییا خیزانی زیده بیت، و بزانت ئه هه سوننه تا پیغه مبهری خودی یه ﷺ، و خیر و بهرکه ته، و ژ چاکیا دگه هه قزینی یه، به لگهی ئیمان و دیندارییا ژ راستایه، له وما برایی منی خوشتقی خودی ته سه ربیخیت ئه فان سوننه تین پیغه مبهری ﷺ وه برگه، و ب کریار بجه بینه.

ژ خودی دخوازم لمن نه گریت ل سه ر هه ر خه له تییه کی، چونکی ئه و ژ شهیتان و نه فسا منه، و ئه قی په یامی ب دلسوزانه ژ من قه بیل بکه ت، و بکه ته جهی مفایی و وه گرتنی، و من و خوانده فان و به لافکه ری ئه قی په رتووکی ژ دلوقانییا خو بییه هر نه که تن، {وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ} [سُورَةُ هُودٍ: ٨٨] ئانکو: هه ما ریکه که فتنا من دگه ل راستیی ژ خودی ته عالا ب تنی یه، و ئه ز خو ب هیقییا خودی قه دهیلم، و ب توبه کرنی ل وی دزقرم.

بۆ ب گرنزه

سوننه ته زه لام بۆ هه قزينا خوۆ ب گرنزيت ده مي به ري خوۆ دده تي،
 و سه حكه ته سه روچا قين وي، پيغه مبه ر خودي ﷺ د بيژيت:
 “تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ”⁽¹⁾ ئانكو: گرنزينا ته ب دي مي
 برايي ته بو ته سه ده قه يه و پا بيگومان هه قزينا مروقي هيژاتره ب
 گرنزيني.

خوارني ب ده ستني خوۆ بدني

سوننه ته زه لام ب ده ستني خوۆ پاريني خوارني بده ته هه قزينا خوۆ،
 و ئەفه هه ر نازدار کرن و گرنگيدانه بو وي، و هه ر خير و سه ده قه يه
 بو مروقي، پيغه مبه ري خودي ﷺ د بيژيت: “وَإِنَّكَ مَهْمَا أَنْفَقْتَ مِنْ
 نَفَقَةٍ فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ، حَتَّى اللَّقْمَةُ الَّتِي تَرْفَعُهَا إِلَى فِي امْرَأَتِكَ”⁽²⁾
 ئانكو: و تو هندی تشته کی بمه زيخي ئەو بو ته سه ده قه يه، هه تا
 ئەو پاريني توۆ بلند دکه ي بو ده قی هه قزينا خوۆ.

(1) جامع الترمذي 1956

(2) صحيح البخاري 2742

ژ جهی قه خوارنا وئی قه خوؤ

سوننه ته زه لام ژ جهی قه خوارنا هه قژینا خوؤ قه خوت، یا راستی
 ئە قه رهوشته کی بلنده، و هه ره وه کی دبیزتی: دلّی من ژ شین دهقی
 ته رهش نابیت، عائیشه خودی ژئی رازی بیت دبیزیت: **“کُنْتُ
 أَشْرَبُ وَأَنَا حَائِضٌ، ثُمَّ أَنَاوَلُهُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَيَضَعُ
 فَاهُ عَلَيَّ مَوْضِعَ فِيٍّ، فَيَشْرَبُ”**⁽³⁾ ئانکو: ئەز دا قه خوؤم و ئەز یا د
 ماوی خوین دیتنی دا، پاش ئەز دا دهفمه پیغه مبهری ﷺ قیجا
 ئەو دا دهقی خوؤ دانته وی جهی ژئی قه خوارنا من و ژئی قه خوت.

پالا خوؤ بده کوشا وئی

سوننه ته زه لام پالا خوؤ بده ته کوشا هه قژینا خوؤ، دا هه ستپی
 بکهت ئارامییا ته یا ل نیزیکبوونا وئی دا، و قیجا بلا پرچا ته هوسا
 قه مالیت و شه بکهت، و تو ژئی قورئانی بو بخوینه یان چه ند
 بهیتین هوزانه کی یان چه ند ئاخفتنن خوش و شرین بو بیژه،
 عائیشه خودی ژئی رازی بیت دبیزیت: **“النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ**

(3) صحیح مسلم 300

وَسَلَّمَ كَانَ يَتَكَبَّرُ فِي حَجْرِي وَأَنَا حَائِضٌ، ثُمَّ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ” (4) ئانكو:
 پيغهمبر ﷺ د كوشا من دا خو پال ددا، و ئه ز يا د ماوى خوين
 ديتنى دا، و پاش قورئان دخواند.

سهرى خو بشون دگه ل ئيك و د ئيك ئامانى دا

سوننه ته زه لام دگه ل هه قزينا خو بو شوپشتنا جه نابه تى ئه و
 بيكفه ژ ئيك ئامان سهرى خو بشون، عايشه خودى ژى رازى
 بيت ديژيت: ”كُنْتُ أُغْتَسِلُ أَنَا وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مِنْ إِنَاءٍ وَاحِدٍ، وَأَنَا أَقُولُ لَهُ: أَبْقِ لِي، أَبْقِ لِي” (5) ئانكو: من و
 پيغهمبرى خودى ﷺ سهرى خو دشويشت (مه به ست پى
 شوپشتنا جه نابه تى، و ئه فه يا هاتييه زانين ژ هندهك فرمودين
 ديتر) ژ ئيك ئامان، و ئه ز دا بيژمى بو من ئاقى بهيله، بو من ئاقى
 بهيله.

(4) صحيح البخاري 279

(5) صحيح البخاري 250

دهقى خو ژبهر وى پاقر بکه

سوننه ته زهلام دهقى خو پاقر بکهت و بیهنه کا خوش ژى بینت
 دهمى پیشوازییا هه ژینا خو دکهت، و ئەفه تشته کى گه له کى
 گرنکه، و ئەفه مافى وى یه، بلا بیهنا دهقى ته یا پاقر و خوش بیت،
 عائیشه خودى ژى رازى بیت دبیزیت: **“أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا دَخَلَ بَيْتَهُ بَدَأَ بِالسُّوَاكِ”**⁽⁶⁾ ئانکو: ئەگەر پیغه مبهر
 چوو ژور بو مالا خو دا ژ سیواکى دهستپى کهت.

یاربیا و ترانا دگهل بکه

سوننه ته زهلام یاربیا، و ترانا دگهل هه ژینا خو بکهت بتاییه تی
 ئەگەر ژ کچینی ئینابیت، چونکی یاریکرن و ترانین جوان و
 گونجای پتر مروقى ل بهر دلخ وى شرین دکهت، و خه ما وى
 دچیت، و بو دبیته بیرهاتنن خوش، عائیشه خودى ژى رازى
 بیت: **“أَنَّهَا كَانَتْ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ. قَالَتْ:
 فَسَابَقْتُهُ، فَسَبَقْتُهُ عَلَى رِجْلِي، فَلَمَّا حَمَلْتُ اللَّحْمَ سَابَقْتُهُ**

(6) صحیح مسلم 253

فَسَبَقْنِي، فَقَالَ: هَذِهِ بَتِّكَ السَّبَقَةَ⁽⁷⁾. ئانكو: ئەز دگەل
پيڭەمبەرى ﷺ بووم ل سەفەرەكى. گوت: من غاردان دگەل كر ل
سەر پييان من شيایى،

قئيجا دەمى من گوشت گرتى، ئانكو قەلەو بووم، غاردان دگەل من
كر و وى شيا من ، و گوت: ئەقە پييش وى غاردانى قە.

ھاريكارينا وئ بگە د كارين مالئ دا

سوننەتە زەلام ھاريكارينا ھەقزينا خۆ بگەت د ھندەك كارين مالئ
دا، و ئەقە چ شەرم و كيماسى تيدا نينه، بەرؤقازى ھەم بۆ تە
خيەرە، و چاقليرنە بۆ سەرورەى مروقان يى ب دەستى خۆ
ھاريكارينا ھەقزيناىن خۆ دكر، و خزمەتا خۆ و مالا خۆ دكر،
پرسيار ژ عائيشايى ھاتە كرن، ئەرى پيڭەمبەرى ﷺ د مالئ دا چ
كار دكر؟ ئينا گوت: "كَانَ بَشَرًا مِنَ الْبَشَرِ يَفْلِي تَوْبَهُ وَيَحْلُبُ شَاتَهُ
وَيَخْدُمُ نَفْسَهُ"⁽⁸⁾ ئانكو: ئەو ھوسا يى سادە بۆ وەكى ھەر

(7) سنن أبى داود 2578

(8) مسند أحمد 26194

مروڤه كې، ژ جلكې خو څه دكر نه گهر تشته ك كه تبا سهر، و په زى
خو د دوش، و خزمه تا خو دكر.

خو بو وي پاقژ و جوان بكه

سوننه ته زه لام خو بو هه څرنا خو پاقژ و جوان بكه، و خو ژبه ر
وي ب خه ملينت، جلكين جوان بكه تى، و بهنن خوش ل خو
بكه، و پرچا خو تازه شه بكه، و گرنگي ب سهرقه بيا خو
بده، عبد الله بن عباس خودى ژ وان رازى بيت دبيژيت: **إني
لأحب أن أتزين للمرأة، كما أحب أن تتزين لي؛ لأن الله تعالى
يقول: {وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ}** ⁽⁹⁾ [سورة البقرة: ٢٢٨]
نانكو: نه زه سدكهم نه ز خو بو ئافره تى (مه به ست پي هه څرنا
(بخه ملينم، كا چه وا نه زه سدكهم نه و ژى خو بو من بخه ملينت،
چونكى خودى ته عالا دبيژيت: و وان ژى مافى ل سهر ميران
هه، وهكى ميران ژى ماف ل سهر وان هه ب رهنگه كى چاك.

(9) رواه البيهقي في سننه الكبرى.

هه دارى ل سهر گهنگهشا وى بکيشه

سوننه ته زهلام هه دارى ل سهر گهنگهشا هه قژينا خو بکيشيت، و هند خو ژ قى چه ندى دلگران و توره نه کهت، چونكى ئافره ته ژ بهر مانديبوونا کارين مالى، يان بهلکى زاروکين وى ئه و يا توره کرى، يان ژ بهر هاتنا زهروکا خوين ديتنى نه فسيه تا وى يا تیکچوو، قيجا هه ما يا دئاخثيت و گيزين خو ل سهر دلى ته دشکينت، ل قيرى دقيت تو هه دارى ب کيشى، و رهوشا وى بهر چاف وهربگرى، هاتييه فه گوهاستن ژ عمر بن الخطاب خودى ژى رازى بيت گوت: قهره بالغ چيبوو، و هه قژينا من گهنگه شه دگه ل من کر، من ژى خو نه رازى کر ئه و گهنگه شى دگه ل من بکهت، ئينا گوته من: بوچى تو قه بيل ناکه ي ئه ز گهنگه شى دگه ل ته بکه م، **”فوالله إن أزواج النبيّ صلى الله عليه وسلم ليأرجعنه“**⁽¹⁰⁾ ئه ز ب خودى که م، هه قژينين بيغه مبهرى ﷺ گهنگه شه دگه ل دکرن.

(10) صحيح البخاري 2468

قيان و پهيوهندييا خو دگهل ب هيژ بيخه، ب ئاخفتنا شرين و سلاف ليكرنې و دانا دياربيان

سوننه ته زه لام دگهل هه قزينا خو يې ئاخفتن خوش و شرين بيت،
و دهمې قهستا مالا خو دکه ت ئيکسه ر ب ديتنا وي سلافا
ئيسلامې لي بکه ت، و جار جار دياربيان بده تي، پيغه مبهري
خودي ﷺ د بيژيت: **“أَوْلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟**
أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ” (11). ئانکو: ما ئەز بهري هه وه نه دهمه کاره کی
ئه گهر هه وه کر هوين چه ژ ئيکو دوو بکه ن؟ سلافي دناقبه را خو دا
به لاقه بکه ن. ههروه سا گوتيبه: **“تَهَادُوا تَحَابُّوا”** (12) ئانکو: دياربيان
بده نه ئيکو دوو، هوين دي چه ژ ئيک که ن. و بيگومان هه قزينا
مروفي هيژاتره ئەفه دگهل بهيته کرن.

(11) صحيح مسلم 54

(12) رواه البخاري في الأدب المفرد وصححه الألباني.

ب ناسناقهكیٰ نهو چهژئی بکته گازی بکهیی

سوننه ته زهلام ناڤیٰ هه څرینا خو نازک بکته، ئانکو هندهک پیتا ژیهه بکته، یان ب ناسناقهكیٰ نهو چهژئی دکته گازی بکته، هه څه ژى وهکی نازداریکرن و شرینکرنا ناڤیٰ وی، هاتییه هه گوهاستن کو پیغه مبهریٰ خودیٰ ﷺ دگوته عایشاییٰ خودیٰ ژئی رازی بیت: **“یا عَائِشَ، هَذَا جِبْرِيلُ يُقْرِئُكَ السَّلَامَ”**⁽¹³⁾. ناڤیٰ عایشه کورتکر و کره عایش وهکی نازکرن، گوتی: هه څه جبریله سلاقال ته دکته. ههروهسا دگوتی: یا حمیراء⁽¹⁴⁾، و په یفا حمیراء بچوکرنه بو په یفا حمراء، مه بهست پی سپیی، ههروهسا عایشه خودیٰ ژئی رازی بیت دگوت: نهی پیغه مبهریٰ خودیٰ هه څرینین ته هه مییان ناسناقهكیٰ هه ی ژبلی من، ئینا پیغه مبهریٰ گوتی: تو دهیکا عبدالله ی.⁽¹⁵⁾

(13) صحیح البخاری 3768

(14) سنن ابن ماجه 2474

(15) سنن ابن ماجه 3028

چاقى خۆ ل سەر ھندەك كېماسىيىن وئى ب نقىنە

سوننەتە زەلام چاقى خۆ ل ھندەك كېماسىيىن ھەقزىنا خۆ
بنقىنت، و بزانت كەس يىيى كامىل و بىيى كېماسى نىنە، و دەمىي
كېماسىيەكى لىك دىبىنت دلىي خۆ ژىي سار نەكەت، و بلا
سەحكەتە رەوشتەكى وئى يىيى باش و كەيفا خۆ پىيى بىبىنت،
پىيغەمبەرىي خۇدىي ﷺ دىبىزىت: **“لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا
خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخِرٌ”**⁽¹⁶⁾. ئانكو: بلا مېرەكى باومردار كەربىن خۆ
ژ ھەقزىنا خۆ يا باومردار قەنەكەت، ئەگەر وى كەرب ژ رەوشتەكى
وئى قەبوو، دىي ژ رەوشتەكى وئى يىيى دى رازى بىت.

خەما وئى قەرەقىنە و روندكىيىن وئى پاقزى بكة

سوننەتە زەلام ئەگەر ھەقزىنا خۆ ب خەم ئىخست و دلگران كر،
يان دىت يا خەمگىن و دلگرانە ئەو ھوسا دگەل باخقىت خەما وئى
بقەرەقىنت، و رەفتارەكا گونجاي دگەل بكةت كەيفا وئى بھىت، و
روندكىيىن وئى ب دەستىي خۆ پاقزى بكةت، ئەنەس خۇدىي ژىي رازى

(16) صحیح مسلم 1469

بيت دبیژیت: "كانت صفة مع رسول الله صلى الله عليه وسلم في سفر ، وكان ذلك يوماً فأبطأت في المسير ، فاستقبلها رسول الله صلى الله عليه وسلم وهي تبكي وتقول : حملتني على بعير بطيء ، فجعل رسول الله صلى الله عليه وسلم يمسح بيديه عينيها ويسكتها"⁽¹⁷⁾ ئانكو: سه فييه هه ژينا پيغه مبريه ل سه فهره كي دگه ل پيغه مبري بو ﷺ و نه و رۆژا وي بو دگه ل پيغه مبري، و نه و حيشترا نه و لي سياربووي هيدي ب ريغه دچوو، ئينا ده مي پيغه مبر ﷺ پيشيا وي چووي، نه چاربوو ل سه ري ريكه كي ب راوستيت و خو ل هيثيا وي بگريت هه تا بگه هيت، قيچا ده مي گه هشتي يا دكه ته گري و دبيژيت: ته نه ز سيارى حيشتره كي هيدي كرم، ئينا پيغه مبري ب ده ستى خو روندكيين وي پاقر دكرن، و بي ده نگ دكر.

(17) السنن الكبرى للنسائي 8883

گازندا ژ خوارنا وئ نهکه

سوننه ته زهلام مه دحین خوارنا هه قژینا خو بکهت، و دلج وئ خوش بکهت چونکی زه حمه تا پیقه بری، و چ گازندا و ئاخفتنین نه خوش ل سهر خوارنا وئ نه بیژتی، و هاتییه گوتن کو ئه قه پتر بهرکه تی دئیخته خوارنی، ئه بو هورهیره خودی ژئ رازی بیت دبیزیت: **“مَا عَابَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا قَطُّ، إِنْ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ وَإِلَّا تَرَكَهُ”**⁽¹⁸⁾ ئانکو: پیغه مبهری چ جاران عیب ل خوارنی نه دان، ئه گهر دلج وی چووبایی دا خوت، ئه گهر نه دا هیلیت.

قه درئ خیزان و هه قالین وئ بگره

سوننه ته زهلام قه درئ خیزان و هه قالین هه قژینا خو بگریت، و ب ریزگرتن سهره ده ریئ دگه ل وان بکهت، و هه قژینا خو ژ سهره دان، و دیتنا وان بییه هر نه کهت، و هه تا پشتی مرنا وئ ژئ، ژ دمرگه هی وه فاداریئ ئه و قه درئ وان بگریت، عایشه خودی ژئ رازی بیت دبیزیت: **“وَرُبَّمَا نَبَحَ الشَّاةُ، ثُمَّ يَقْتَطُعُهَا أَعْضَاءٌ، ثُمَّ يَبْعَثُهَا فِي**

(18) صحیح البخاری 3563

صَدَائِقِ حَدِيحَةٍ⁽¹⁹⁾ ئانكو: و بهلكى جاران پيغه مبهري ﷺ په ز
سه رژی دکر، پاش دا که ته پارچه پارچه، پاش دا هنيريت بو
هه قالين خه ديجايي خودی ژی رازی بيت.

بۆ ب راگه هينه كو تو دهستان ژه نابهردهی

سوننه ته زه لام بيژته هه قژينا خو كو نه ز دی دگه ل ته بم، و دهستان
ژ ته نابهردهم، و ب نه فان گوتنا دلئ وئ ئارام بکه ت، و هيژاتييا
په يوهندييا خو دگه ل وئ بو ب راگه هينيت، عائيشه خودی ژی
رازی بيت به حسی ده يکا زهرعی دکر و هه قژيني وئ یی كو
قه نجی و باشی دگه ل دکر، پاش بهردا، ئينا پيغه مبهري ﷺ گوته
عائيشايي خودی ژی رازی بيت، "يا عائشة! كنت لك كابي زرع
لام زرع، إلا أن أبا زرع طلق، و أنا لا أطلق"⁽²⁰⁾ ئانكو: ئەي عائيشه
ئەز بو ته وهکی بابی زهرعی مه بو ده يکا زهرعی، به لی بابی
زهرعی بهردان کر، به لی ئەز ته نابهردهم.

(19) صحيح البخاري 3818

(20) أخرجه الطبراني 173/23 (270)

ل رهوشين نه خوش دگه ل به، و چاقديرييا وي بکه دهمن نه ساخ دبیت

سوننه ته زه لام ل رهوشين نه خوش بهردهوام دگه ل هه ژينا خو
بیت، و باوهريي پي بينيت، و بو بده ته ديار کرن کو نه خوشييا وي
هر نه خوشييا وي، و نه گه نه ساخ بوو ب شيوه كي باش
چاقديرييا وي بکه ت، و روقيا شهر عي پيغه بخوينيت، عائيشه
خودي زي رازي بیت ل سهر رويدانا بيغه ختيي دبيژيت: نه گه
من گازنده ک هه با پيغه مبهري ﷺ دلوقاني بمن دبر، و ب نازکی
سهردهري دگه ل من دکر، به لي ل وي رويداني هه لويستي وي نه
ب دلي من بو، (هندي خه ما پيغه مبهري ﷺ يا گران بو) و ل سهر
وي خه م و قه هر و نه خوشي دا قه ستا عائيشايي که ت، و دا
بيژته ده يکا وي نه و يا چه وانه؟! هه روه سا دبيژيت: **”کان انا مرض
أحدٌ من أهل بيته نفث عليه بالمعوذات”** (21) ناکو: نه گه ر ئيک ژ
خيژانا پيغه مبهري ﷺ نساخ ببا، دا پيغه خوينيت ب هر دوو
سوره تين {قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ} {قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ} و دا هيدي
و ب نازکی ب تفه کا سفق پفکه تي.

(21) صحيح مسلم 2192

خۆ لای بگره، و دهرفتها خۆ جوانکرنی و خه ملاندنی بدنی

سوننه ته زهلام هه قژینا خۆ نه ئیخته دهراتی بهرته نگاڤیی -
 ئیحراجی - و هه ما ژ نشکه کێڤه قهستا وی بکهت، به لکی بلا وی
 ئاگه هدار بکهت، و دهرفتهی بدهتی خۆ پاقر و جوان و خه ملینیت،
 جابری کوری عبد الله خودی ژی رازی بیت دبیزیت: " كُنَّا مَعَ
 رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزَاةٍ، فَلَمَّا قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ
 نَهَبْنَا لِنُدْخُلَ، فَقَالَ: "أَمْهَلُوا حَتَّى نَدْخُلَ لَيْلًا - أَي: عِشَاءً - كِي
 تَمْتَشِطَ الشَّعْنَةَ، وَتَسْتَحِدَّ الْمُغِيبَةَ"⁽²²⁾. ئانکو: ئەم دگهل
 پیغه مبهری بوون ﷺ ل غه زوه کی، قیجا دهمی مه قهستا مه دینی
 کر، ئەم چوون دا قهستا مالین خۆ بکهن، ئینا پیغه مبهری ﷺ
 گوت: دهرفتهی بدهنه وان، بلا ئەم شهقی قهستا وان بکهن، ئانکو
 عهیشا، ههتا ئەو پرچا خۆ شهکهن، و میین زیده ژ له شتی خۆ
 ژێڤه بکهن.

(22) صحیح مسلم 715

هاریکارییا وی بکه ل سهر پهرستنا خودی

سوننه ته زهلام بۆ پهرستن و نیزیکبوونا ژ خودی و دویربوون ژ گونه هی یی هاریکار بیت دگهله هه ژینا خو، و بهردهوام بهری وی بدهته خیری، و پشتگرییا وی بکهت ل سهر پهرستنا خودی، و خه ما ئاخره تا وی بخوت، و ئه گهر سستاهیهک و کیومتر خه مییهک ژی دیت؛ ب جوانی شیرت بکهت، و ژ خودی بترسینیت، و بیژتی: من دقیت ئه ز و تۆل بههشتی ژی دگهله ئیک بن، پیغه مبهری خودی ﷺ دبیژیت: **”رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى وَأَيَّقُظَ امْرَأَتَهُ، فَإِنْ أَبَتْ نَضَحَ فِي وَجْهِهَا الْمَاءَ”** (23) ئانکو: خودی دلوقانیی ب زهلامه کی ببهت ب شهقی رابته شه، و نقیژی بکهت، و هه ژینا خو هشیار بکهت، قیجا ئه گهر نه رابوو - رازی نه بوو - ئاشی ل سه روچاقین وی ب رهشینت.

باوهرییا خو پی بینه، و خیانهتی لی نهکه

سوننه ته زهلام باوهریی ب هه ژینا خو بینت، و نابیت ئه و بی به لگه بیین قهبری وی ب چ تاوانان گونه هبار بکهت، چونکی نه مانا

(23) سنن أبي داود 1308

باوهریی، نه مانا خوشی و ریکه فتن و به خته وهرییا خیژانی یه، ههروهسا نابیت ئەو ژى خیانه تی ل هه ژینا خو بکهت، یان هند ل دیف هلنگفتنن وان بچیت، جابری کوری عبد الله ی خودی ژى رازی بیت دبیزیت: **”نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلًا؛ يَدْخَوْنَهُمْ، أَوْ يَلْتَمِسُ عِزْرَاتِهِمْ“** (24) ئانکو: پیغه مبهری خودی ﷺ ئەم یین ژ هندی داینه پاش زهلام ده می ل سه فه ری ئەو شه قی ژ نشکه کیفه قهستا هه ژینا خو بکهت؛ خیانه تی ل وان بکهت، یان ل دیف هلنگفتنن وان بچیت.

ماچی بکه ده می تو ژ مال ده رکه قی

سوننه ته زهلام هه ژینا خو ماچی بکهت ده می ژ مال دهر دکه قیت، چونکی ئەفه دی خه ریبا ته ل دهف وی پتر لی کهت، و قیان و چه ژیکرنا هه وه دی زیده تر لی هییت، و سه باره تی کهتنا دهستنقیژی ئەفه بابته کی - خیلافیه - به لی بوچوونا دروست و خودی چیتر دزانیت کو دهستنقیژ ناکه قیت ب دهستدانا هه ژینن یان ئافره ته کا بیانی هه تا تشته ک ژ جهی دهستنقای

(24) صحیح مسلم 715

دہر بکہ قیث، بہ لَیِ تہ گہر کہ سہ ک بۆ یہ دہ ک (احتیاط)
دہ ستنفیژی بگریت تہ و تشتہ کی باشہ، عائیشہ خودی ژئی رازی
بیت دبیزیت: "أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبَّلَ بَعْضَ نِسَائِهِ،
ثُمَّ خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ، وَلَمْ يَتَوَضَّأْ. قَالَ: قَلْتُ مَنْ هِيَ إِلَّا أَنْتِ؟ قَالَ
فَضَحِكَتْ" (25) تانکو: پیغہ مہری ﷺ ژ ژنکین خو یین ماچی کرین،
و یی دہر کہ تی بۆ کرنا نفیژی، و دہ ستنفیژی نہ گرتییہ، ئینا عروہ بن
الزبیر خودی ژوان رازی بیت کو دبیتہ کوری خوشکا عائیشای،
گوتی: ما دی کی بیت تہ و ہہ قژینا تۆ بہ حس دکہ ی، ہہ ما توی ؟
ئینا عائیشای خودی ژئی رازی بیت کرہ کہ نی.

ژبیرقہ بہ، و زہوقہ کی بۆ چیکہ

سوننہ تہ زہلام دلی ہہ قژینا خو خوش بکہت، و ب دہر کہ تنہ کی
یان دیمہ نہ کی دلقہ کہر دہروون و زہوقی وی خوش بکہت، و وی
ژبیرقہ بہت، عائیشہ خودی ژئی رازی بیت دبیزیت: "لَقَدْ رَأَيْتُ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا عَلَى بَابِ حُجْرَتِي، وَالْحَبَشَةُ
يَلْعَبُونَ فِي الْمَسْجِدِ، وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْتُرْنِي

(25) صحیح اُبی داود 179

بِرِدَائِهِ، أَنْظُرْ إِلَى لَعِبِهِمْ⁽²⁶⁾ ” ٲانكو: من ٲيغهمبر خودى ﷺ
 روزھكى ل بهر دمرگهئى ژورا خو ديت، و خهلكى حه به شه ل
 مزگه فتا ٲيغهمبرى يارى دكرن، (يارى كرنا وان ژى ب شيران بو،
 له وما ٲيغهمبرى ﷺ ٲه و ژئى چهندي نه دانه ٲاش، چونكى ٲه ٲه
 نه كو تنى ياربييه، بهلكى راهيٲنان و ويړهكى و فيربوونه بو ب
 كارئيٲانا چهكى و خو ٲاماده كرنا شهري) و ٲيغهمبرى خودى
 ٲهز ستاره كرم ب عه بايى خو، و ٲهز يا بهرى خو ده مه ياريٲين وان.

دگه ل خو بيه سه فهرى

سوننه ته زه لام ده مى دچيٲه سه فهره كى ٲه و هه ٲژينا خو ژى دگه ل
 خو ببه ت، و وى بتنى نه هيٲليت، چونكى ٲافره ته يا هه ستياره دى
 هه ست ب تنيٲوونى و غه ريبيى كه ت، و هندي بشيٲ وى
 سه فهرى بو بكه ته كه يف و خوشيى و بيړه اتنيٲن جوان، عائيشه
 خودى ژى رازى بيت دبيژيت: ” كَان رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ إِذَا أَرَادَ سَفَرًا أَقْرَعَ بَيْنَ نِسَائِهِ ”⁽²⁷⁾ ٲانكو: ٲه گه ر ٲيغهمبرى

(26) صحيح البخاري 454 - 455

(27) صحيح البخاري 2593

خودى ﷺ قىابا بچيته سه فه ره كى دا قور عى دناق به را ژنك يى خو
كىشيت.

ب چاقه كى مه زن بينه يا تو لى د مه زى خى

سوننه ته زه لام ب چاقه كى مه زن به رى خو بده ته نه و مالى ل
هه ژينا خو د مه زى خيت، و بزانيت كو نه و قه در ترين و خير ترين
مه زاختنه، له وما نه گه ر نه و هوسا بزانيت و ئينيه تا خو ل سه ر
بينت كو هدى يا نه و ل هه ژينا خو د مه زى خيت خير و
پادا شته كى مه زنه، و سه ده قه و با شترين مه زاختنه، نه و دگه ل
هه ژينا خو يى به خيل نابيت، دى به رده وام ب قه نجى دوير ژ
ئيسرافى ب ده سته كى مه رد، و ده كى خوش، دى پي تقيين روژانه
و يين دل خوشكهر بو هه ژينا خو دابين كه ت، پيغه مبه رى خودى
ﷺ د بي زيت: "دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي رَقَبَةٍ،
وَ دِينَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مَسْكِينٍ، وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ، أَعْظَمُهَا
أَجْرًا؛ الَّذِي أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ" (28) ئانكو: دينارى ته مه زاختى د
ريكا خودى دا ئانكو د جيهادى دا، و دينارى ته مه زاختى د

ئازاكرنا بهندهكى دا، و دیناری ته كریه سهدهقه ل سهر هه ژارهكى،
و دیناری ته مه زاختی ل سهر خیزانا خو، ئه ها ئه و دیناری ژ
هه مییا پاداشتی وی مه زنتر ئه وه یی ته ل خیزانا خو مه زاختی.

پێژنی ل ئاره زۆ و تایبه تمه ندییا و ئی بگره

سوننه ته زه لام پێژی ل ل ئاره زۆ و تایبه تمه ندییا هه ژرینا خو
بگریته ئه گهر چه گونه هه تیدا نه بیت، و ده می وی یی تایبه ته لی
پویچه نه كه ته، عائیشایی خودی ژنی رازی بیت: **“أَنَّهَا كَانَتْ تَلْعَبُ
بِالْبَنَاتِ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَتْ : وَكَانَتْ
تَأْتِينِي صَوَاحِبِي، فَكُنَّ يَنْقَمِعْنَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ، قَالَتْ : فَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُسَرِّبُهُنَّ
إِلَيَّ”** (29) ئانكو: هندهك بویكین پاته ی هه بوون یاری پی دكرن ل
دهف پیغه مبه ری خودی ﷺ دبیژیت: و هه قالین من دهاتنه دهف
من، قیجا ده می پیغه مبه ر دیتنان دا خو لی فه شیرن (ژ شه رما و
ژ به ر هه یبه تا پیغه مبه ری خودی سه لاوات و سلاقین خودب ل
سه ر بن) و پیغه مبه ری خودی ئه و ده نارتنه دهف من.

(29) صحیح مسلم 2440

ههستین وی بزانه ژ رازیوون و تورهوونی

سوننه ته زهلام ههست ب ههڤزینا خو بکهت، و ههستین وی ژ رهفتارین وی بزانیته، ئه ری یا دلخوش و رازییه یان یا دلگران و تورهیه، و ئەقان ههستان ئیهمال نه کهت، ڤیجا ئەگه ر ته ژ رهفتارین وی زانی یا دلگران و تورهیه قهستا ئاشبوونا وی بکه، و دل وی خوش و رازی بکه، عایشایه خودی ژ وی رازی بیت دبیزیت پیغه مبهری خودی ﷺ گوته من: "إِنِّي لَأَعْلَمُ إِذَا كُنْتُ عَنِّي رَاضِيَةً، وَإِذَا كُنْتُ عَلَيَّ غَضَبِي". قَالَتْ: فَقُلْتُ: مِنْ أَيْنَ تَعْرِفُ ذَلِكَ؟ فَقَالَ: "أَمَّا إِذَا كُنْتُ عَنِّي رَاضِيَةً، فَإِنَّكَ تَقُولِينَ: لَا وَرَبِّ مُحَمَّدٍ. وَإِذَا كُنْتُ عَلَيَّ غَضَبِي قُلْتُ: لَا وَرَبِّ إِبْرَاهِيمَ"⁽³⁰⁾. ئانكو: ئەز دزانم ئەگه ر تو ژ من رازی یان ژ من تورهی. ئینا من گوته: و ژ کیڤه تو شی چهندهی دزانی؟ گوته: هندیکه دهمی تو ژ من رازی ئەگه ر تو سویند بخوی تو دبیزتی: نه و ب خودایی موحه ممه دی، و ئەگه ر تو ژ من توره بای تو دبیزتی: نه و ب خودایی ئیبراهیمی.

(30) صحیح البخاری 5228

داگیرانی (ته نازلی) بو بکه، دگه ل یی رکو نه به

سوننه ته زه لام هند خو ل سهر سهری هه قژینا خو دفن بلند نه کهت، و هند یی رکو نه بیت، به لکی ئیکسه ر لایه نی خه له ت دقیت قه ستا لیبورینی بکه ت، و لایه نی به رامبه ر رازی بکه ت، و که س نینه توشی خه له تیئ نه بت، به لی یی ژ هه مییا باشت ر ئه وه یی ل خو زقریت، پیغه مبه ری خودی ﷺ دبیزیت: "كُلُّ ابْنِ آدَمَ خَطَّاءٌ، وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ" (31) ئانکو: هه می به نی ئاده م یی گونه هکاره و توشی خه له تیئ دبن، و باشت رینی گونه هکاران ته وه دارن. ئه وین لیزقرینی دکه ن. و چه ند یا جوانه گو تن ا أبو ذر ده می گو تییه هه قژینا خو: (إذا رأيتني غضبت فرضني، وإذا رأيتك غضبي رضيتك، وإلا لم نصطحب) ئانکو: ئه گه ر ته دیت ئه ز توره بووم من رازی بکه، و ئه گه ر من تو دیتی توره ئه ز دی ته رازی که م، ئه گه ر هوسا نه بیت ئه م نه شین دگه ل ئیک بن.

(31) جامع الترمذي 2499

په سنا وې بکه، و شانازیې پی به

سوننه ته زه لام شانازیې ب هه څرینا خو ببهت، و مه دحین وې بکهت، و په وشتین وې یین باش و باشی و قه نجیین وې به حس بکهت، پیغه مبهری خودی ﷺ د بیژیت: "إِنَّ فَضْلَ عَائِشَةَ عَلَى النِّسَاءِ كَفَضْلِ الثَّرِيدِ عَلَى سَائِرِ الطَّعَامِ"⁽³²⁾ ټانکو: قه دری عایشایې ل سهر ژنکان، وه کی قه دری ته شریبې یه ل سهر هه می خوارنې دی.

سوپاسییا وې بکه

سوننه ته زه لام سوپاسییا هه څرینا خو بکهت، و دلې وې ب څې په یڅې خوش بکهت، و بلا ټه څې په یڅې بچاڅه کی بچویک نه بینت، به لکی ل سهر کی مترین و بچویکترین خزمه تا ټه و بو دکهت بیژتې: سوپاس بو ته، و دو عایین خیرې بو بکهت، وه کی: جزاكِ الله خيراً. چونکی تو نزانې به لکی ب ټه څې په یڅې تو مانديبون و وه ستیانا وې ژبیری بې، ټه بو هورهیره خودی ژې رازی بیت ژ پیغه مبهری خودی ﷺ قه دگوهیژیت کو گوتییه:

(32) صحیح البخاری 3411

“مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ لَا يَشْكُرُ اللَّهَ”⁽³³⁾. ئانكو: يى سوپاسييا خەلكى نەكەت، ئەو سوپاسييا خودى ژى ناكەت. چونكى ژ تەمامييا سوپاسييا قەنجيىن خودى، مرۆقى موسلمان سوپاسييا وان بکەت يىن خودى فەرمان كرى سوپاسييا وان بهيتە كرن، ژ يىن بووينە هاريكار و ناقبەر بو گەھاندنا قەنجيىن خودى، و بيگومان هەقزينا مرۆقى گەلەك يا هەژييه سوپاسييا وى بهيتە كرن، ل سەر وى خزمەتى و مانديبوونى و باشيىن دگەل هەقزيني خو دکەت.

(33) سنن الترمذي 1954

دويماهيك

بزانه برايې منې خوشتفي خودې دلوثانيې ب ته ببهت، و ته سهرکهفتي، و دلخوش، و بهختهوهر بکهت ل دونيايې و ئاخرهتې، کو دقيت مروقي موسلمان دگهل هه بوونا ساخله مييا بيروباوهران، و دروستييا په رستنې، ئه و خودان په وشته کي باش و بلند بيت دگهل دهوروبه رين خو، بتايبه تي دگهل هه فزينا خو، چونکي ئه و ئيمانه تي وبييه، و واسيه تا پيغه مبهري خودې يه ﷺ له مال سهر بنياتې و قيانې و دلوثانيې و قه نجبي سهره دهريې دگهل بکه، نه کول سهر بنياتې هه فدرزيې و ملمانې،

و بيهنا خو دگهل فره بکه، و بزانه ئه و "حور العين" نينن، به لکي مروقن؛ بيگومان دي خه له تي، و کيماسي، يان په وشته کي نه ب دلي ته دي ژي هيته ديتن، چونکي ئه قه سخله تي وي يه، يا ژ سهرې په راسييا خوار هاتييه ئافراندن، ئه گهر تو راست بکه مي دي شکيت، و ئه گهر تو بهيلي دي هه ر خوار بيت، قيجا ته ئيمانه ت سهره دهرييا باش دگهل بکه، هه ر وه کي پيغه مبهري خودې ﷺ گوتيه: "اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ؛ فَإِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ، وَإِنَّ

أَعْوَجَ شَيْءٍ فِي الضَّلَعِ أَعْلَاهُ، فَإِنْ نَهَبْتَ تَقِيمُهُ كَسَرْتَهُ، وَإِنْ تَرَكَتَهُ
لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ، فَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ" (34)

و دیار کرنا وە حییا پیروز بو ئەقی راستیی هەر ژبەر هندی یه، دا
زەلام ب چافه کئی کیم نه سه حکه تی ئافره تی، و مافی ن وی به رزه
نه که ت، و بزانی ت ب شیوه کئی دروست سه ره ده ریی دگه ل بکه ت، ژ
هه دار کی شان ی، و شیر ه تکر نی، و دلوقانی ی... هتد، ژبەر هندی
پیغه مبه ری خود ی ﷺ گو ت: " فَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ " ئانکو: هه وه
ئیمان ه تی ئافره تان.

و بزانه به ره می زانی نی کار پی کر نه، بو چیی ه تو ئەقان سوننه تان
بزانی، و تو دگه ل هه قزینا خو بجه نه ئینی؟! ئەقان سوننه تان
دگه ل بکه، و بلا بزانی ت کا ئیسلام ی چه ند گرنگی دایه ئافره تی، و
هه ست و دلخوشییا وی، و تو بو ببه زه لامه کئی باش، ل سه ر
ره وشتی ئیسلام ی، پیغه مبه ری خود ی ﷺ چاقلیکه ر و پیشه وایی
ته بیت.

(34) صحیح البخاری 3331

و ئەگەر قىيان و حەژىكرن تە بۆ نەبىت، بلا پرزگرتن و قەنجىكرن تە دگەل ھەبىت، چونكى ئەقە فەرمانا خودى تەعالا يە دەمى دىبىژىت: {وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ} [سُورَةُ النِّسَاءِ: ۱۹] ئانكو: و ب قەنجى تىكەلىيا وان بكن. و پىشەوايى عمر بن الخطاب خودى ژى پازى بىت گوتە زەلامەكى دەمى كرىە دلئى خۆ ھەقزىنا خۆ بەردەت، گوتى: تۆ دى ژ بەر چ بەردەى ؟ گوت: ئەز حەژى ناكەم. ئىنا گوتى: ئەرى ما ھەمى مال ل سەر حەژىكرنى ھاتىنە ئاكارن ! يا كانى چاقدىرىكرن و كەفاله تى. (35)

ھەروەسا ئەقى پرسىيارى ژ خۆ بکە، ئەرى تۆ يى پازى ھەقزىنى خوشكا تە يان كچا تە ب رەقاتى و ھشكاتى سەرەدەرىيى دگەل بکەت ؟! بىگومان بەرسقا تە دى نەخىر بىت، ژ بەر ھندى زانايى پايە بلند شىخ: محمد بن صالح العثيمين خودى دلوقانىي پى بىتەن دىبىژىت: ھەروەسا بزانه سەرەدەرىيا تە دگەل ھەقزىنا تە دقئىت ھوسا بىت، ھەر وەكى كا تە چەوا دقئىت ھەقزىنى كچا تە سەرەدەرىيى دگەل وى بکەت ؟ ئەرى تۆ پازى ئەو ب رەقاتى و

هشکاتی سهردهریی دگهل بکهت ؟ بهرسف: نه خیر؛ لهوما توژی
ب وی سهردهریی رازی نه به بو کچین خه لکی ئەو سهردهرییا
تو پی نه رازی بو کچا خو، و ئەفه یاساکه پیئتقییه هه مرؤفه ک
بزائیت. (36)

دویماهیی ژ خودی خوازم ئەو مه راسته ری بکهت بو باشتیرینی
رهوشتی، چونکی هه ره ئەوه یی بهری مرؤقی دهتی، و مه پاریزیت
ژ رهوشت و رهفتارین کریت و نه دروست، و مه د پروسا هه ژینیی،
و ئافاکرنا خیزانی دا سهرکهفتی و سهرهراز و به خته وهر بکهت ل
دونیا یی و ئاخه تی، و هاریکار و پشته قان بیت بو هه
موسلمانه کی بقیت ده هه مه نا خو ژ خرابیی پاریزیت، و باوهرییا
خو ته مام بکهت، و خیزانه کی ل سهر ئیسلامی پیکبینت... آمین.

والحمد لله رب العالمين
وصلّى الله وسلّم على نبينا محمد
وعلى آله وصحبه أجمعين

ناقہ پروک

- 3 پیٹشہ کی
- 6 بؤ ب گرترہ
- 6 خوارنہ ب دەستہ خؤ بدہ
- 7 ژ جہہ قہ خوارنا وئ قہ خؤ
- 7 پالا خؤ بدہ کوشا وئ
- 8 سہرہ خؤ بشون دگہل ئیک و د ئیک ئامانی دا
- 9 دەقہ خؤ ژبەر وئ پاقر بکہ
- 9 یاریبا و ترانا دگہل بکہ
- 10 ہاریکاریکنا وئ بکہ د کاریں مالی دا
- 11 خؤ بؤ وئ پاقر و جوان بکہ
- 12 ہہ دارہ ل سہر گہنگشا وئ بکیٹشہ
- قیان و پەبوەندیبا خؤ دگہل ب ہیز بیخہ, ب ئاخفتنا شرین و
- 13 سلاف لیکنہ و دانا دیاریبان
- 14 ب ناسناقہکن ئەو حەرزہ بکہت گازہ بکہپہ
- 15 چاقہ خؤ ل سہر ہندەک کیماسیہ وئ ب نقینہ
- 15 خەما وئ قەرەقینہ و روندکین وئ پاقر بکہ
- 17 گازندا ژ خوارنا وئ نەکہ

- 17..... قه درن خیزان و هه قالین و ن بگره
- 18..... بۆ ب راگه هینه کو تۆ دهستان ژن نابهردهی
- ل رهوشین نه خوش دگه ل به، و چاقدیریا و ن بکه دهمن
- 19..... نه ساخ دبیت
- 20..... خۆ ل ن بگره، و دهرهتا خۆ جوانکرنی و خه ملاندن بدن ...
- 21..... هاریکارییا و ن بکه ل سهر په رستنا خودن
- 21..... باوهرییا خۆ پ ن بینه، و خیانهتنی ل ن نه که
- 22..... ماچی بکه دهمن تۆ ژ مال دهرکهشی
- 23..... ژبیرقه به، و زه ووقه کن بۆ چیکه
- 24..... دگه ل خۆ ببه سه فهرن
- 25..... ب چاقه کن مه زن بینه یا تۆ ل ن د مه زینخی
- 26..... ریزن ل ئاره زۆ و تایه تمه ندییا و ن بگره
- 27..... هه ستین و ن بزانه ژ رازیوون و توره بوونی
- 28..... داگیرانی (ته نازلن) بۆ بکه، دگه ل ی ن رکۆ نه به
- 29..... په سنا و ن بکه، و شانازیی پ ن ببه
- 29..... سوپاسییا و ن بکه
- 31..... دویمه هیک

مزگفت

www.mzgaft.com